

Conferinta de presa Coface

2 Februarie 2017

Eugen Anicescu, Country Manager
Iancu Guda, Services Director

coface

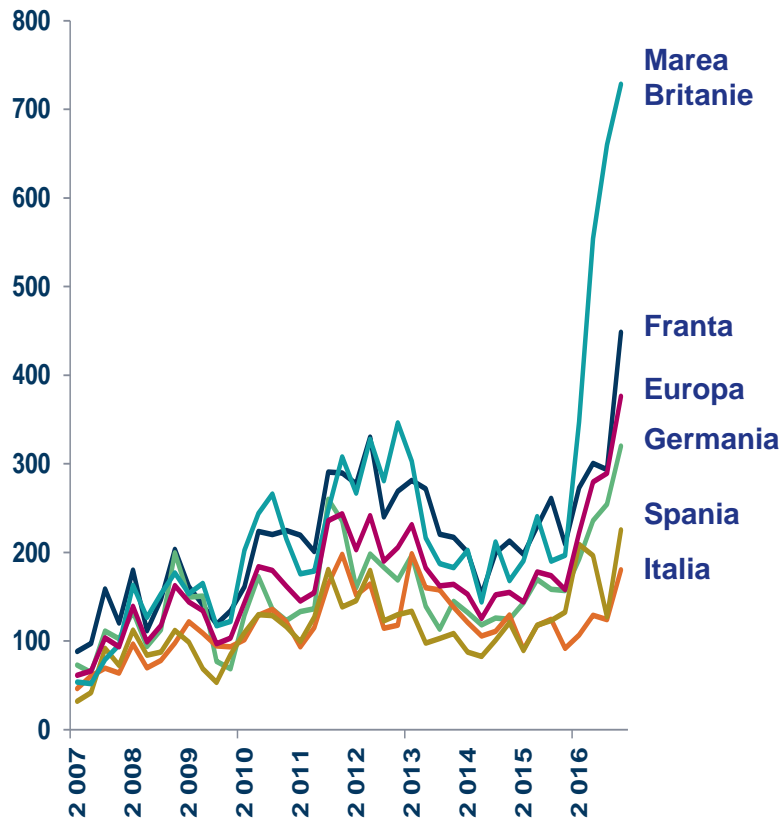
Sumar

- A. Economia globala
- B. Romania - contextul macroeconomic 2016 - 2017
 - 1. Cresterea economica
 - 2. Politica monetara
 - 3. Politica fiscala
 - 4. Intermedierea financiara
- C. Situatiia insolventelor din Romania
- D. Mediul de afaceri: top 5 provocari/ oportunitati/ recomandari

A. Economia globala (1)

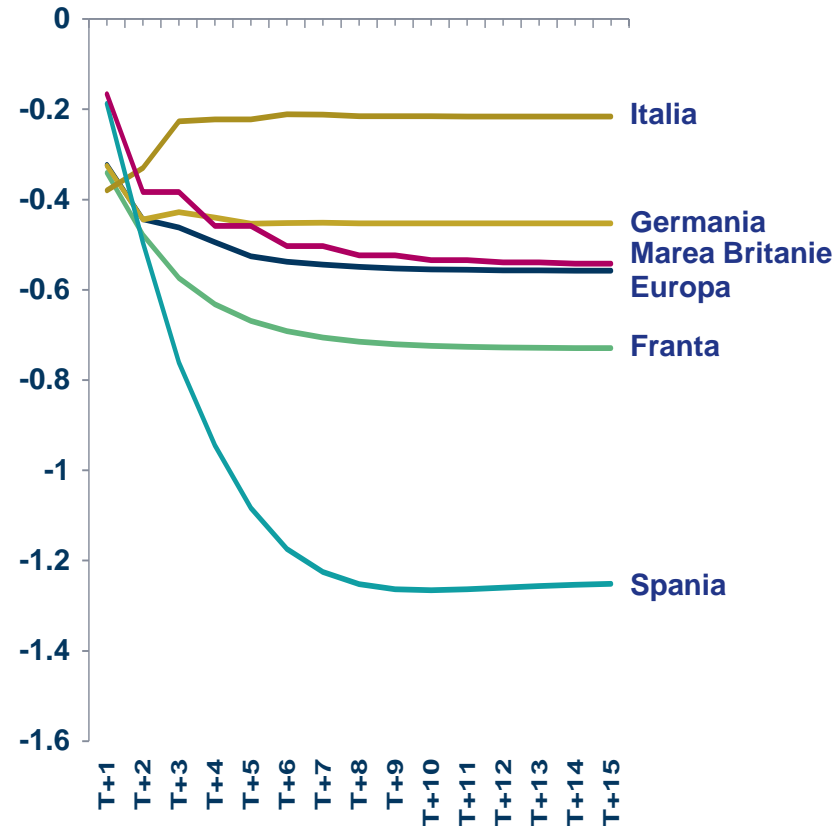
Riscul politic - tot mai mare in Europa

Incertitudinea politica in Europa
(EPU index, media la 3 luni)

Sursa: Economic Policy Uncertainty (EPU)

Impactul asupra PIB-ului al unui soc de incertitudine politica, similar cu referendumul din Marea Britanie (in pp)

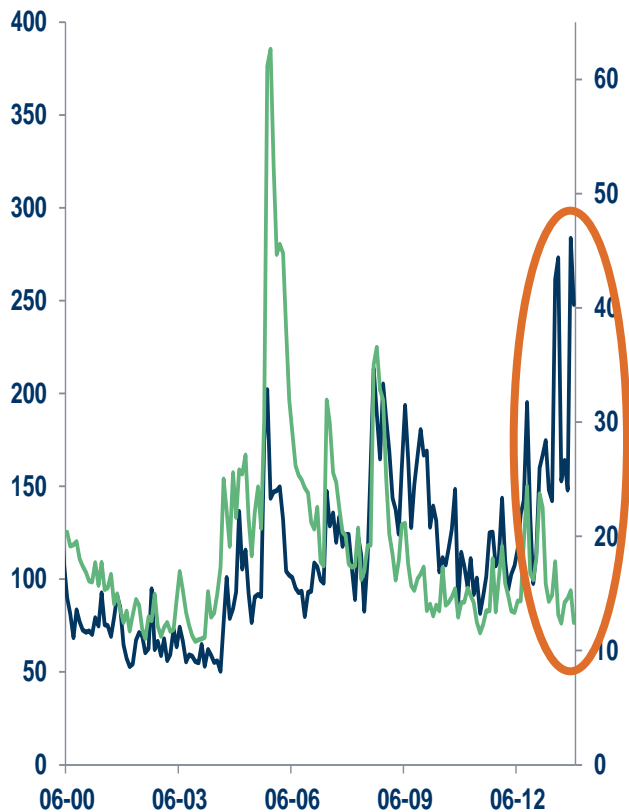

Sursa: Coface

A. Economia globala (2)

Devin pietele financiare din ce in ce mai indiferente fata de riscurile politice?

Incertitudinea politica & volatilitatea pietei de capital

— Indexul global de incertitudine politica (EPU)

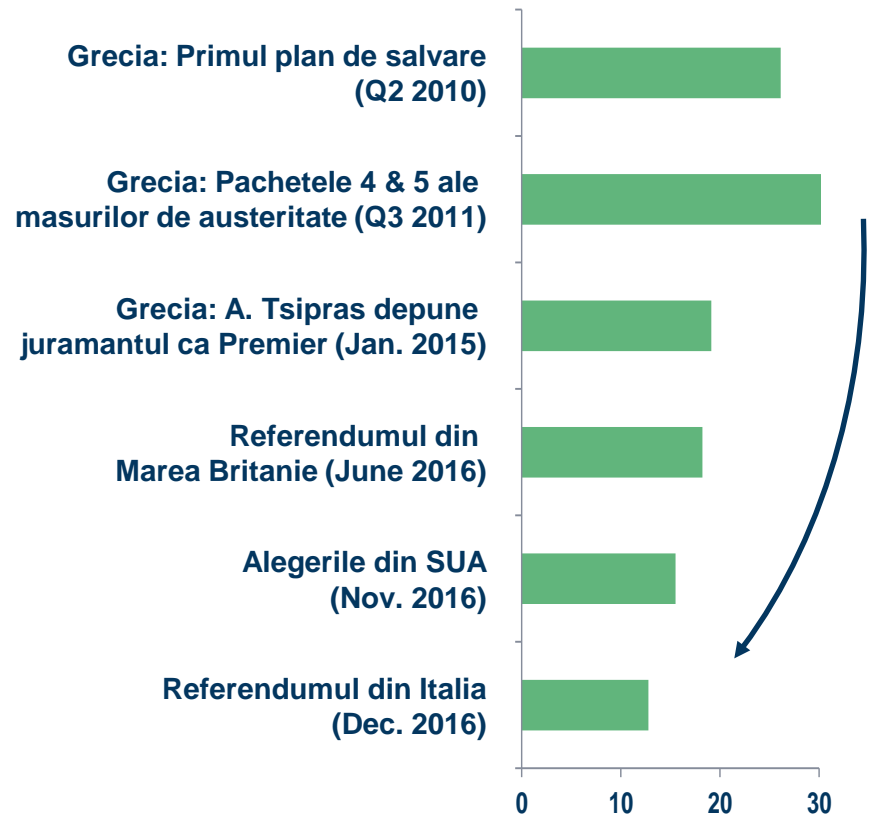

— Indexul VIX (RHS)

Sursa: Coface

Volatilitatea pietei de capital, dupa un soc politic major

(VIX, media la 1 luna)

Surse: Reuters, Coface

A. Economia globala (3)

Evaluările Coface ale riscurilor sectoriale: riscuri moderate in ECE

EVALUAREA RISCULUI SECTORIAL						
Sectoarele	America de Nord	America Larina	Europa Centrala	Europa de Vest	Asia Emergenta	Orientul Mijlociu + Turcia
Agro-alimentar	■	■	■	■ ↘ ■	■	■
Auto	■	■	■	■	■	■
Ind. Chimica	■	■	■	■	■	■
Constructii	■	■	■ ↘ ■	■	■	■
Energie	■	■	■	■	■	■
IT&C	■	■	■ ↘ ■	■	■	■ ↘ ■
Metale	■	■	■	■	■	■
Papetarie	■ ↘ ■	■	■	■	■	■
Farma	■	■	■	■	■	■
Distributie	■ ↘ ■	■	■	■	■	■
Ind. Textila	■ ↘ ■	■	■	■	■	■
Transporturi	■ ↘ ■	■	■ ↗ ■	■	■	■

Sursa: Coface

■ Risc scazut

■ Risc ridicat

■ Risc mediu

■ Risc foarte ridicat

↗ Riscul s-a imbunatatit

↘ Riscul s-a deteriorat

A. Economia globala (4)

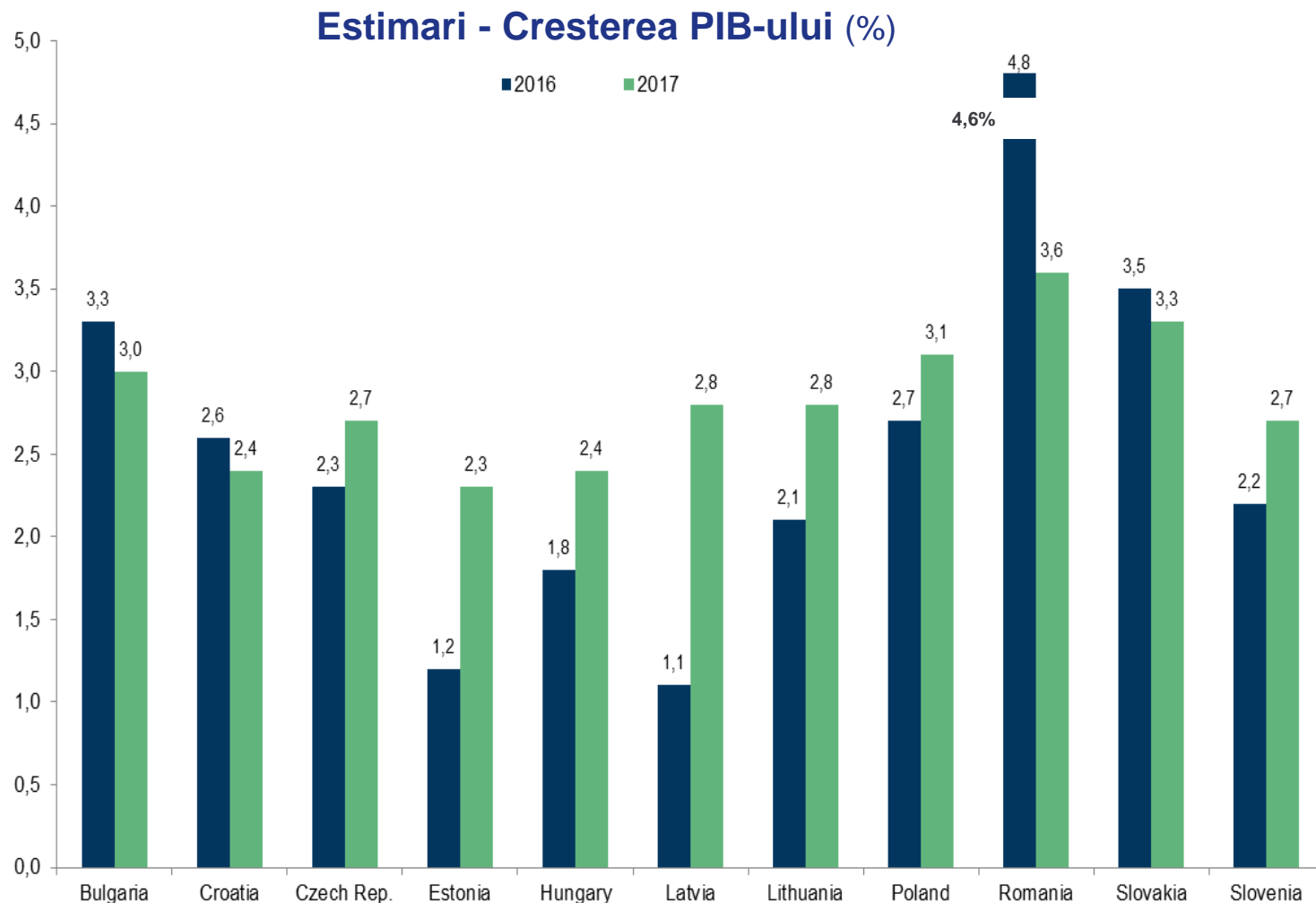
Evaluările Coface ale riscurilor de tara in ECE

EVALUAREA RISCOLUI DE TARA	2013 IANUARIE	2014 IANUARIE	2015 IANUARIE	2016				2017 IANUARIE
				IANUARIE	MARTIE	IUNIE	OCTOMBRIE	
ESTONIA	A3	A3	A3	A3	A3	A3	A3	A2
LITUANIA	A4	A4	A4	A4	A4	A3	A3	A3
POLONIA	A3	A3	A3	A3	A3	A3	A3	A3
SLOVACIA	A3	A3	A3	A3	A3	A3	A3	A3
SLOVENIA	A3	A4	A4	A4	A4	A3	A3	A3
REPUBLICA CEHA	A3	A4	A4	A3	A3	A3	A3	A3
BULGARIA	B	B	B	B	B	B	B	A4
UNGARIA	B	B	B	A4	A4	A4	A4	A4
LETONIA	B	B	B	B	B	A4	A4	A4
ROMANIA	B	B	B	B	B	A4	A4	A4
CROATIA	B	B	B	B	B	B	B	B
SERBIA	C	C	C	C	C	C	C	B
BOZNIA HERZÉG.	D	D	D	D	D	D	D	C

Sursa: Coface

A. Economia globala (5)

ECE: Expansiune economica moderata

B. Romania - contextul macroeconomic 2016 - 2017 (1)

Cresterea economica

→ In perioada Ianuarie - Septembrie 2016, Produsul Intern Brut a crescut, comparativ cu aceeasi perioada a anului anterior cu **4,8%**

% Modificare fata de acelasi trimestru al anului anterior (serie bruta, real)

	Q1_2015	Q2_2015	Q3_2015	Q4_2015	Q1_2016	Q2_2016	Q3_2016
Romania	↑ 4,0%	↑ 3,8%	↑ 3,6%	↑ 3,8%	↑ 4,1%	↑ 5,8%	↑ 4,5%
UE	↑ 1,7%	↑ 1,9%	↑ 1,9%	↑ 2,1%	↑ 1,9%	↑ 1,9%	↑ 1,9%
UE(19)	↑ 1,3%	↑ 1,6%	↑ 1,6%	↑ 2,0%	↑ 1,7%	↑ 1,7%	↑ 1,7%
Pozitie in EU (28)	5th	5th	4th	4th	2nd	1st	1st

→ Cresterea PIB pentru anul **2016** de **4,6%**

→ Crestere PIB pentru anul **2017** de **3,6%**

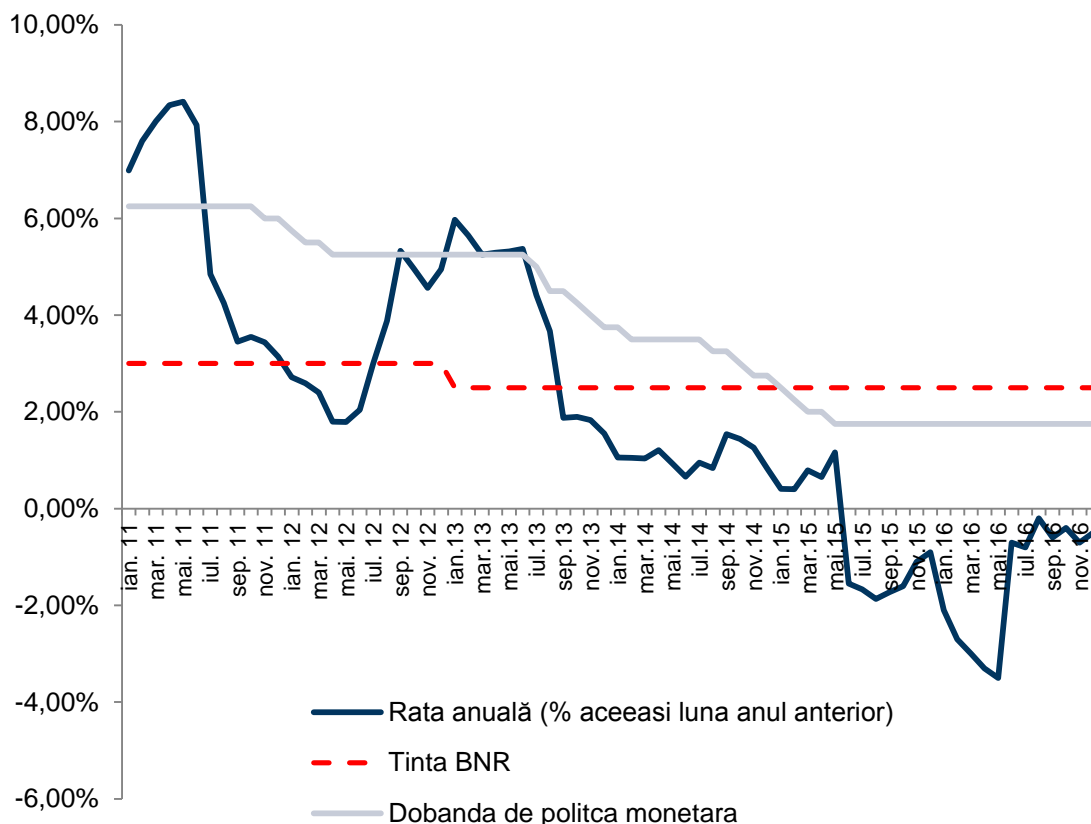

B. Romania - contextul macroeconomic 2016 - 2017 (2)

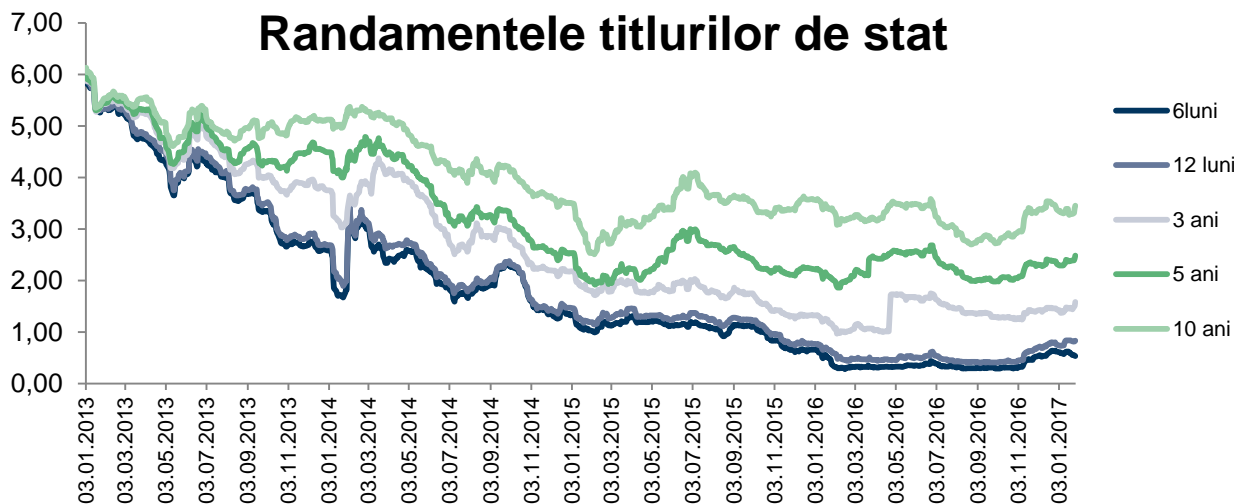
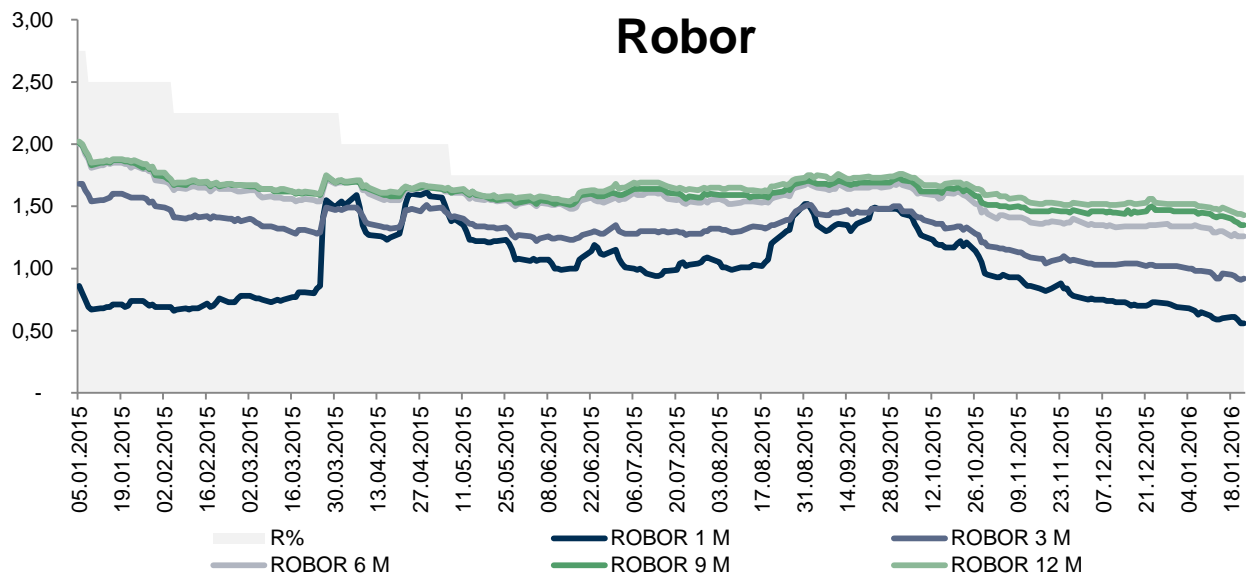
Politica Monetara

- Inflatia anuala pentru anul 2016 (IPC) a fost de -1,5%;
- Inflatia anuala pentru primul semestru al anului crent 2017 (IPC) va fi de 1%, si va accelera pana la 2% spre finalul anului;
- BNR va mentine dobanda de politica monetara la 1,75%, perspectivele de majorare fiind spre finalul anului sau inceputul anului urmator.

Evolutia Inflatiei

B. Romania - contextul macroeconomic 2016 - 2017 (3)

↓

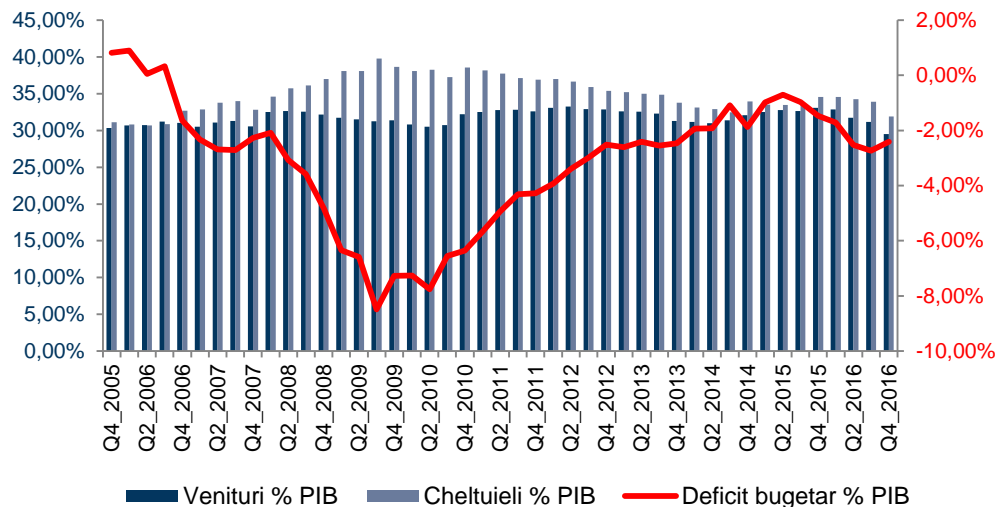
Volatilitatea
randamentelor titlurilor de
stat dependenta de
contextul extern

2016 - nivel minim istoric

2017 - cresterea
costurilor de finantare, in
contextul dezechilibrelor
fiscale

B. Romania - contextul macroeconomic 2016 - 2017 (4)

- Deficitul bugetar pentru anul 2016 a fost de -2,6%, sub tinta de 2,8%;
- In lipsa unor masuri pentru reducerea birocratizarii si cresterea gradului de colectare a veniturilor fiscale (29% pentru anul 2016, nivelul minim din UE), deficitul bugetar poate escalada pana la **3,5% din PIB pentru anul 2017.**

Impactul masurilor asupra cheltuielilor bugetare (*)			
Masuri pe parcursul anului 2017		Data	Impact (MIL RON)
1.	Crestere punct de pensie la 1000 RON	1 iulie	2.615
2.	Cresteri salarii administratia publica	1 februarie	1.588
3.	Cresterea pensiei minime la 520 RON	1 martie	1.022
4.	Alte masuri		504
Total impact venituri		Anul 2017	5.729

Impactul masurilor asupra veniturilor bugetare (*)			
	Eliminare 102 taxe parafiscale	1 februarie	-1.513
	Cresterea salariului minim la 1.450 RON	1 februarie	1.470
	Eliminare impozit venit pensii 1.050 - 2.000	1 februarie	-1.300
	Alte masuri		-1.845
Total impact cheltuieli		Anul 2017	-3.188
Total masuri impact negativ (MIL RON)			8.917
Total masuri impact negativ (%PIB)			-1,10%

B. Romania - contextul macroeconomic 2016 - 2017 (5)

Evolutia monedei locale

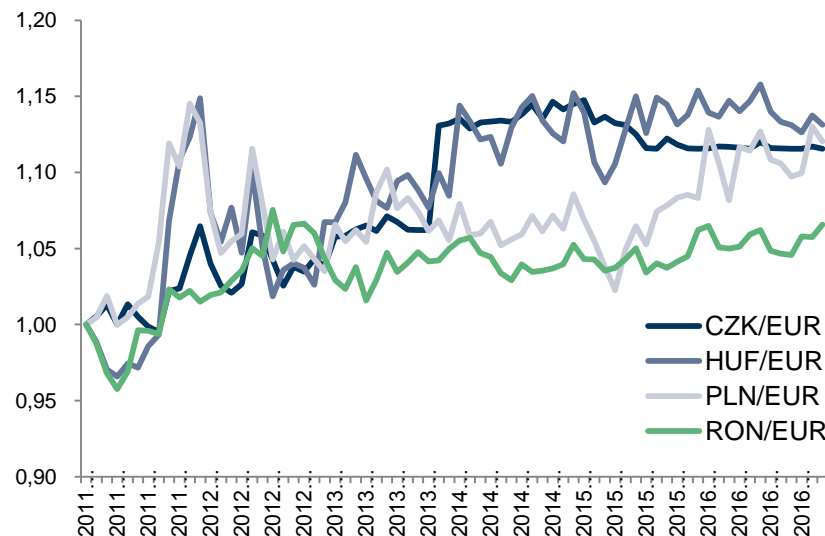
- Moneda locala a inregistrat una dintre cele mai bune evolutii din regiune din perspectiva stabilitatii, aceasta inregistrand cea mai scazuta volatilitate;
- Estimam ca moneda locala va continua sa aiba o evolutie stabila pe parcursul anului 2015, cu o banda de variatie intre 4,4 - 4,5 in majoritatea timpului, cu tendinta de variatie in zona superioara a intervalului.

Evolutia EUR/ RON 2016

Cursul de schimb valutar CEE (Ian '11 = 100)

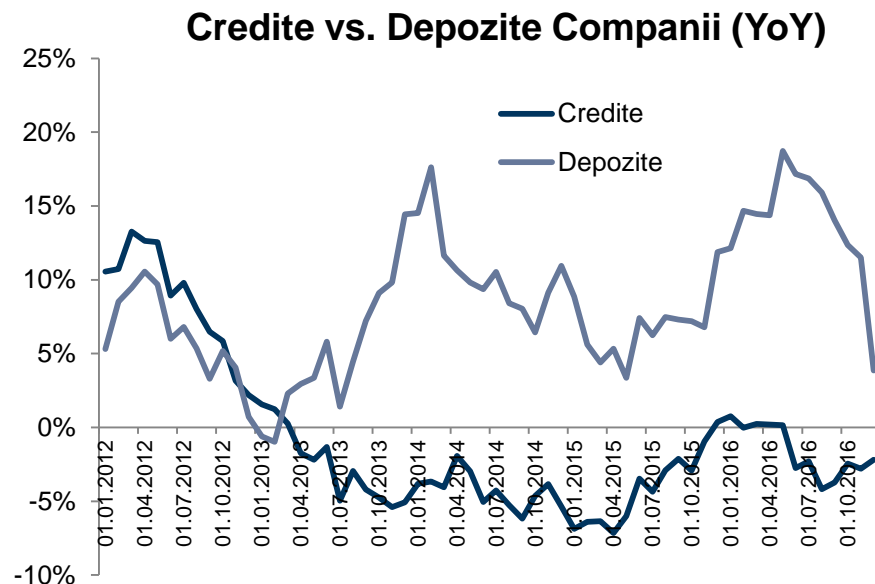
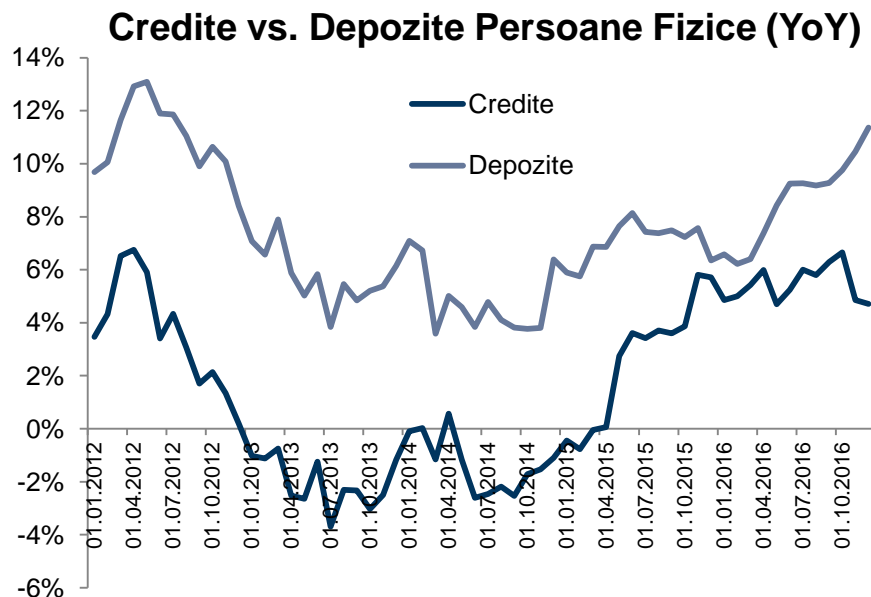
B. Romania - contextul macroeconomic 2016 - 2017 (6)

Persoane fizice - reluarea creditarii, cuplata cu avansul economisirii

- Soldul depozitelor in crestere cu 11%;
- Soldul creditelor in crestere cu 5%.

Persoane juridice - dezintermediere, cuplata cu decelerarea economisirii

- Soldul depozitelor in crestere cu 4%, decelerare semnificativa fata de avansul de +20% inregistrat la mijlocul anului (plata dividendelor in contextul taxelor reduse);
- Soldul creditelor in scadere cu 2%.

C. Situatia insolventelor din Romania (1)

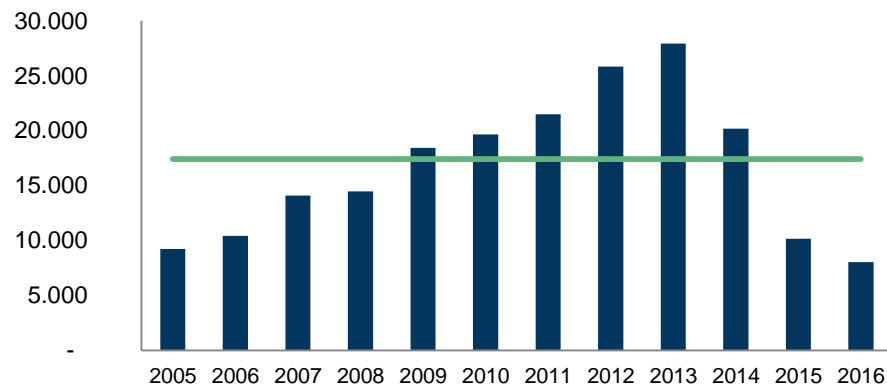
→ 8.053 insolvente nou deschise in anul 2016, in scadere cu 21%, comparativ cu anul anterior;

→ **Anul 2016 - minimul ultimilor 10 ani;**

→ 84% din scadere este datorata scaderii insolventelor in randul companiilor mici (cifra afaceri < 100 K EUR);

→ 333 insolvente in randul companiilor cu cifra afaceri > 1 MIL EUR.

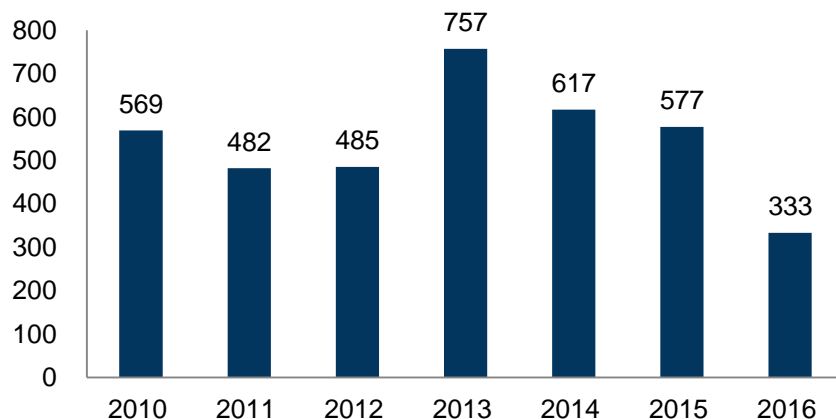
Evolutia insolventelor

■ Numar Insolvente — Insolvente Trend (media 10 ani)

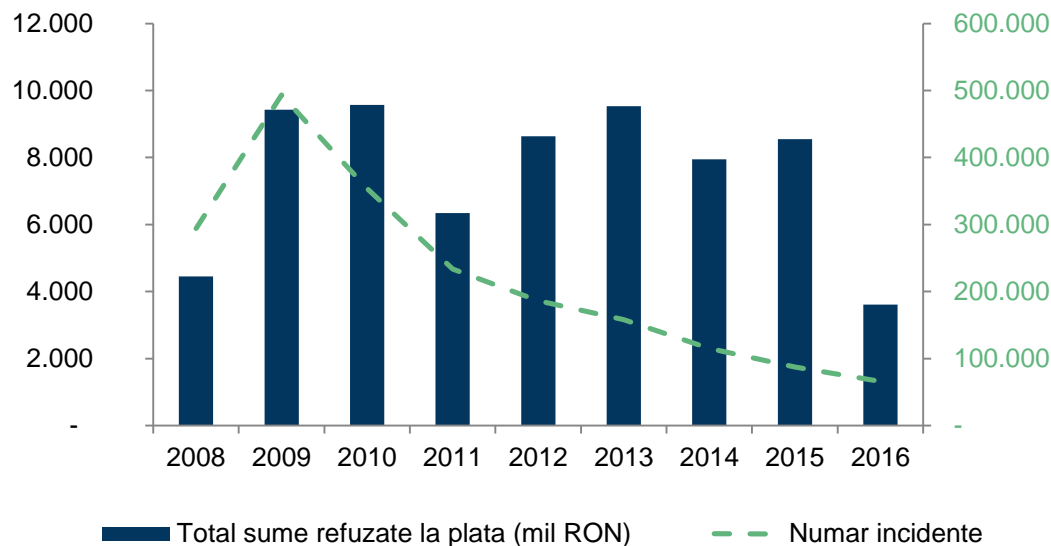
Indicator Financiar	2016	2015	Deviatie
Nr. companii insolvente	8.053	10.170	-21%
din care, au depus financiare:	4.429	5.456	-19%
Total datorii (MIL RON)	18.006	21.213	-15%
Total active fixe (MIL RON)	9.502	6.870	38%
Pierderi (MIL RON)	8.504	14.343	-41%
Pierdere medie/ companie (MIL RON)	1,9	2,6	-27%
Nr. angajati	69.886	81.577	-14%
Nr. angajati/ companie	15,8	15,0	6%

Evolutia insolventelor in randul companiilor cu cifra afaceri > 1 MIL EUR

C. Situatia insolventelor din Romania (2)

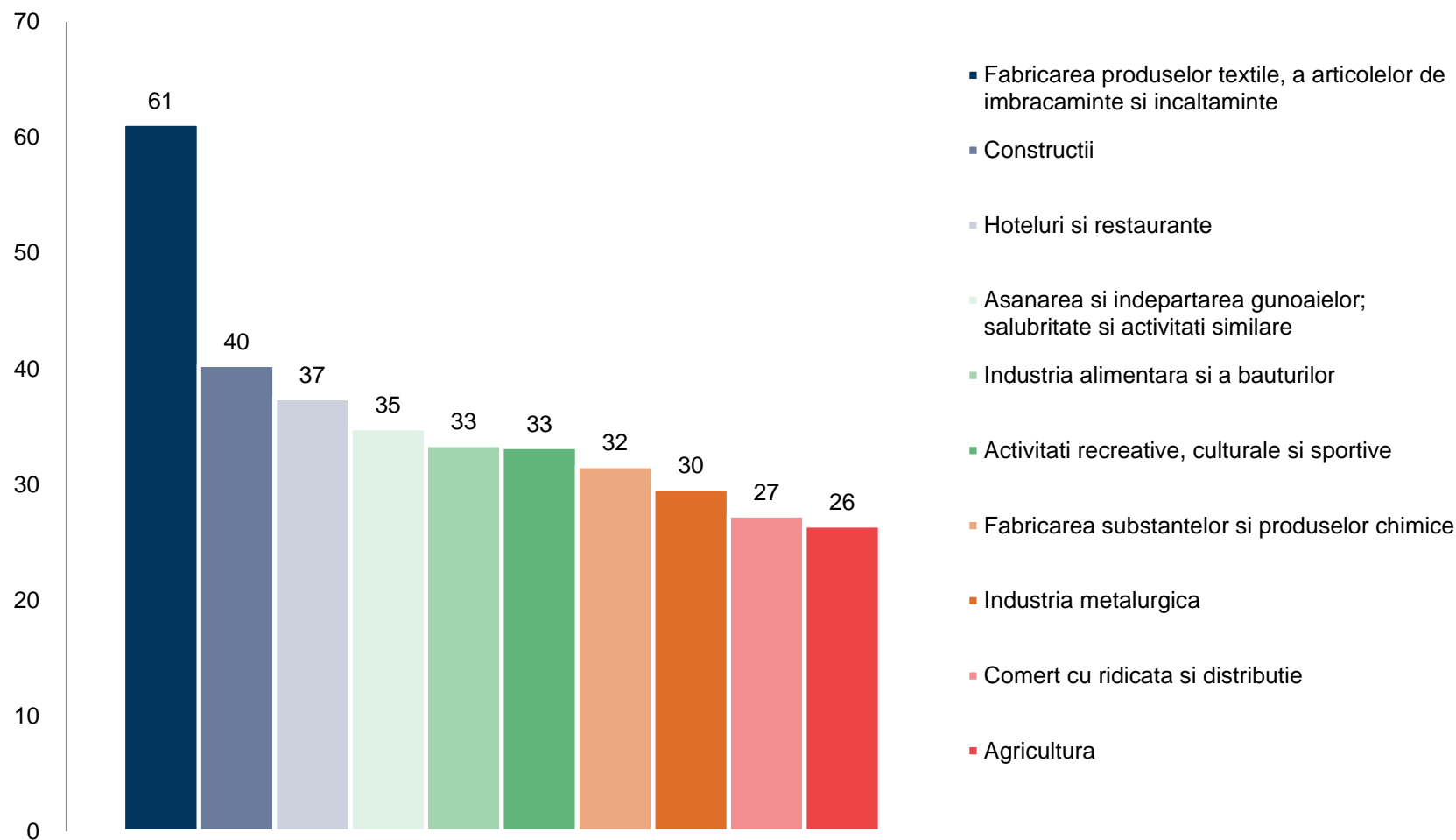
Evolutia comportamentului de plata - instrumentele refuzate la decontare

Anul	Total sume refuzate la plata (mil RON)	Numar incidente	Valoare medie incident (K RON)	Deviata anuala valoare %	Deviata anuala numar %
2008	4.446	294.227	15		
2009	9.422	493.503	19	112%	68%
2010	9.570	354.060	27	2%	-28%
2011	6.342	233.451	27	-34%	-34%
2012	8.629	186.071	46	36%	-20%
2013	9.531	157.906	60	10%	-15%
2014	7.944	115.114	69	-17%	-27%
2015	8.545	87.269	98	8%	-24%
2016	3.609	65.693	55	-58%	-25%

C. Situatia insolventelor din Romania (3)

Top sectoare: numar insolvente raportat la 1.000 de companii active

C. Situatia insolventelor din Romania (4)

Profilul companiilor insolvente in 2016 - date financiare 2008 - 2015 => cauzele principale:

- Scaderea veniturilor in perioada premergatoare insolventei;
- Capacitatea limitata de restructurare (cresterea cheltuielilor cu salariile);
- Cresterea gradului de indatorare - avansul creditului comercial pentru acoperirea pierderilor;
- Ciclul de conversie al banilor devine negativ ► furnizorii sunt platiti mai tarziu.

Indicator/ Date financiare pentru anul	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Cifra Afaceri (MIL RON)	3.003.469	3.897.104	3.852.387	4.203.222	4.440.575	3.586.460	3.391.494	3.681.828
Rezultat net	-24,74%	-6,59%	-0,66%	-1,82%	5,63%	-1,63%	-4,38%	-8,89%
Grad Indatorare	92%	84%	65%	72%	72%	75%	71%	71%
CA/ Datorii	60%	86%	125%	107%	118%	90%	91%	108%
Active Fixe/ Active	46%	45%	49%	50%	49%	55%	58%	58%
DSO	218	218	160	172	160	177	142	112
DIH	47	44	49	50	42	47	43	37
Rotatia Furnizori/ CA	278	208	168	148	120	125	118	90
Ciclul Operational	265	262	209	222	203	224	185	149
CCC	-13	54	41	74	83	99	67	59

D. Mediul de afaceri: top 5 provocari & oportunitati

Oportunitati

- Insolventele la minimul istoric, din perspectiva frecventei si severitatii;
- Mediul de afaceri s-a curatat si intra intr-un nou ciclu de regenerare;
- Comportamentul de plata este mai bun ► perspectivele cresterii comerciale sunt solide;
- Crestere solida a consumului 2017 - 2020 ► oportunitati pentru investitii;
- Concurenta interna scazuta: avantaj competitiv prin costuri (resurse umane, transport etc.), iar exportul este favorizat de un curs ancorat pe un tred de usoara depreciere.

Provocari

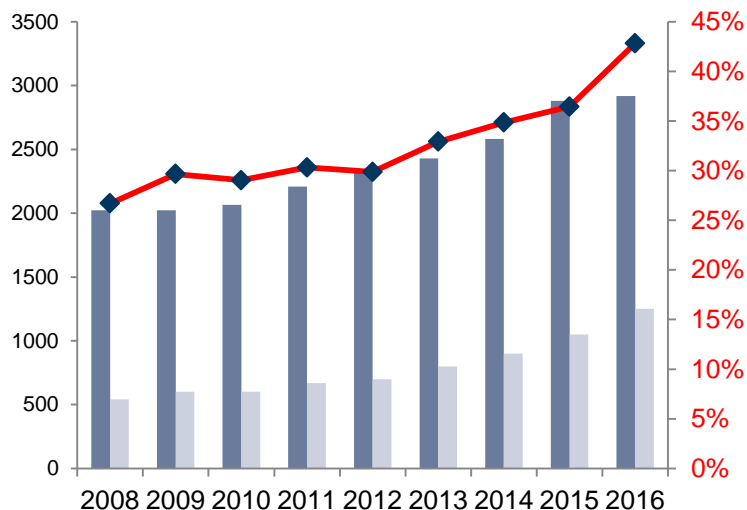
- Presiuni asupra productivitatii scazute a firmelor romanesti;
- (I)Maturitatea mediului de afaceri: cine vine din spate?;
- Redistribuire ineficienta in contextul polarizarii;
- Contagiunea mai rapida intre companii: *atentie la efectul de domino!*;
- Disponibilitatea si competenta resursei umane: *care este costul real?*

D. Mediul de afaceri: PROVOCAREA 1 (i)

Presiuni asupra productivitatii scazute a firmelor romanesti: majorarea cheltuieliilor cu **materia prima si marfurile (importuri) & salariale (majorarea pragului minim)**

EBITDA	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. 0 - 100 K EUR	42%	41%	34%	38%	32%	31%	36%	33%
2. 100 - 500 K EUR	40%	39%	38%	38%	39%	37%	36%	34%
3. 500 - 1000 K EUR	47%	49%	44%	44%	43%	45%	47%	44%
4. 1 - 5 MIL EUR	42%	44%	41%	41%	41%	43%	44%	42%
5. 5 - 10 MIL EUR	41%	42%	41%	41%	41%	41%	42%	41%
6. 10 - 50 MIL EUR	42%	44%	43%	43%	43%	43%	43%	42%
7. 50 - 100 MIL EUR	43%	44%	43%	43%	42%	43%	43%	43%
8. Peste 100 MIL EUR	43%	45%	43%	43%	43%	44%	44%	45%
TOTAL EBITDA	40%	38%	36%	34%	37%	41%	41%	42%

Evolutia Salariului Minim vs. Mediu

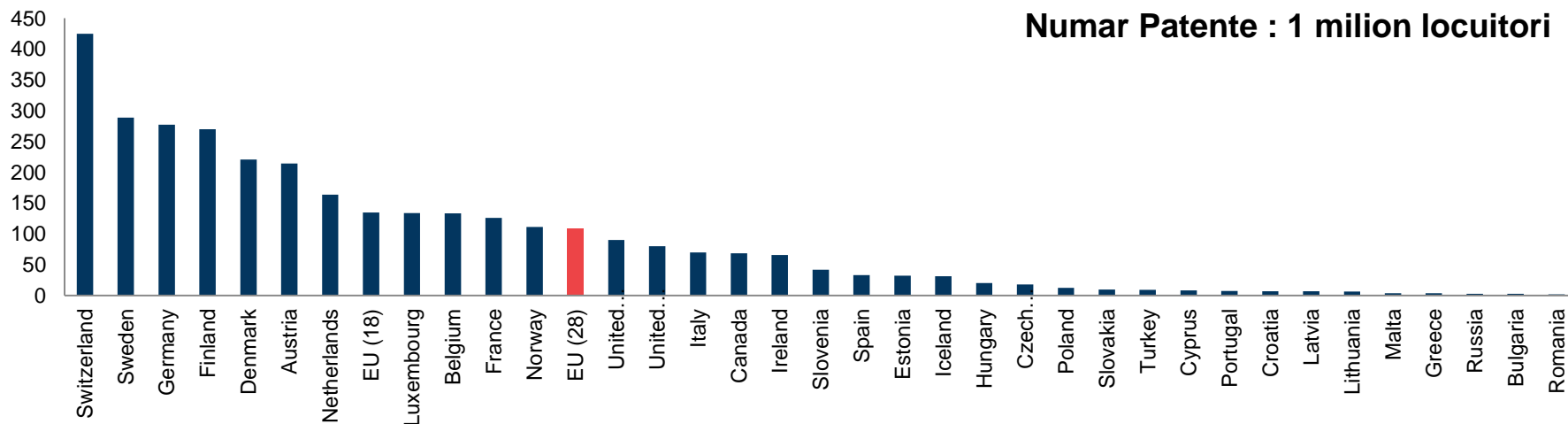
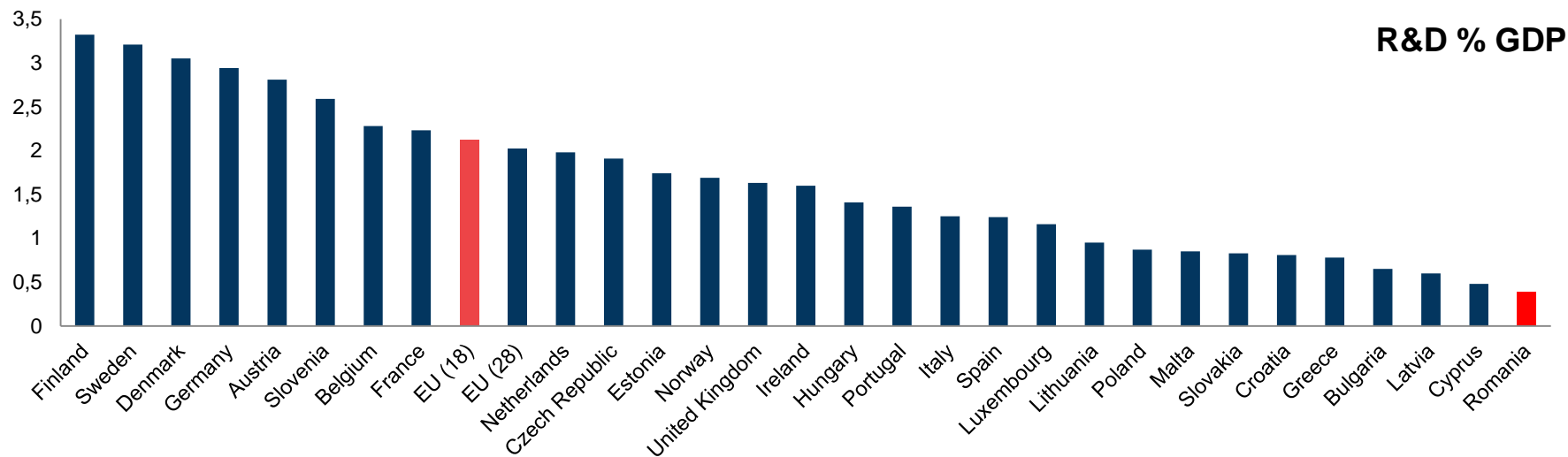

Evolutia cheltuielilor cu personalul in total cheltuieli

Cifra Afaceri (EUR)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. 0 - 100 K EUR	11%	15%	15%	16%	17%	17%	19%	21%
2. 100 - 500 K EUR	11%	12%	13%	14%	16%	17%	18%	18%
3. 500 - 1000 K EUR	11%	11%	11%	11%	11%	12%	13%	14%
4. 1 - 5 MIL EUR	11%	12%	11%	11%	11%	12%	12%	12%
5. 5 - 10 MIL EUR	11%	11%	11%	11%	11%	11%	11%	11%
6. 10 - 50 MIL EUR	10%	11%	10%	10%	10%	10%	11%	11%
7. 50 - 100 MIL EUR	9%	9%	8%	7%	8%	10%	10%	11%
8. Peste 100 MIL EUR	8%	9%	8%	7%	7%	7%	7%	8%
TOTAL	9%	9%	9%	9%	9%	9%	9%	10%

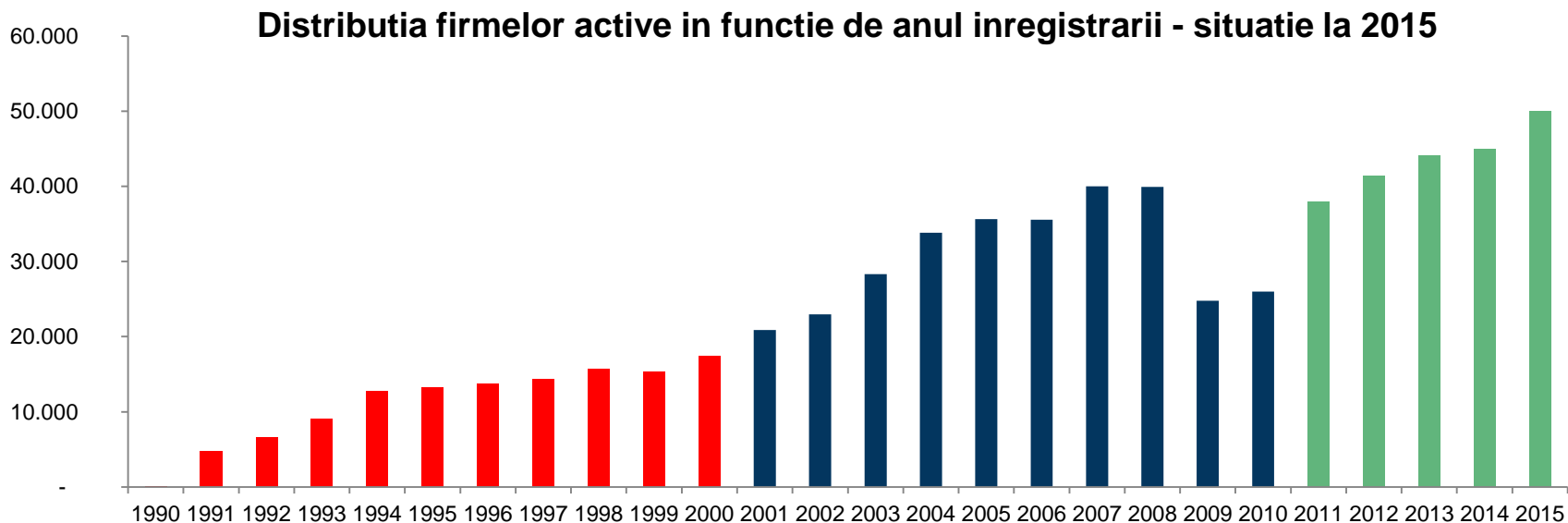
D. Mediul de afaceri: PROVOCAREA 1 (ii)

Presiuni asupra productivitatii scazute a firmelor romanesti - **unde este inovarea?**

D. Mediul de afaceri: PROVOCAREA a 2-a (i)

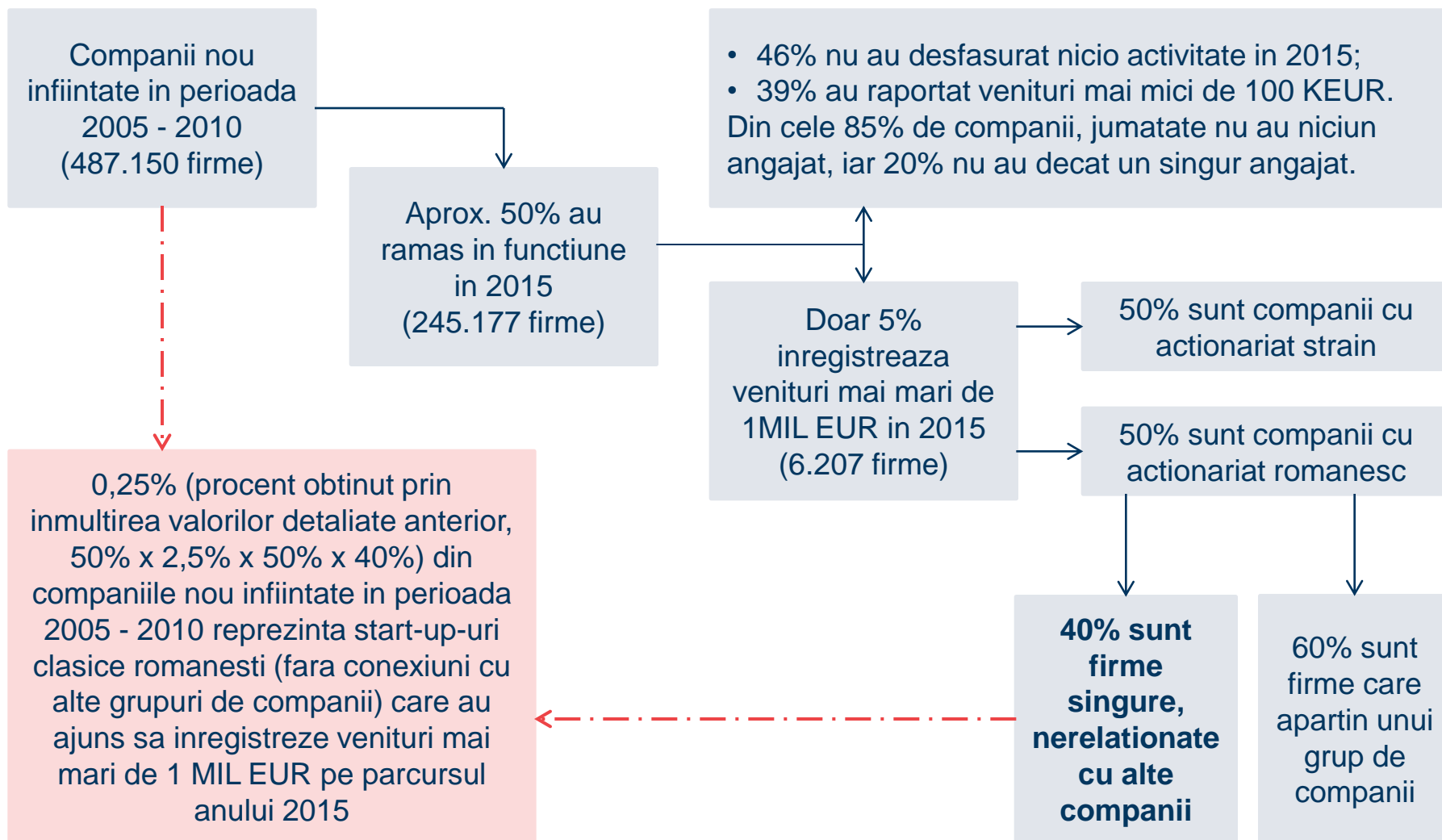
(I) Maturitatea mediului de afaceri - **cine vine din spate?**

Evolutia companiilor nou inregistrate

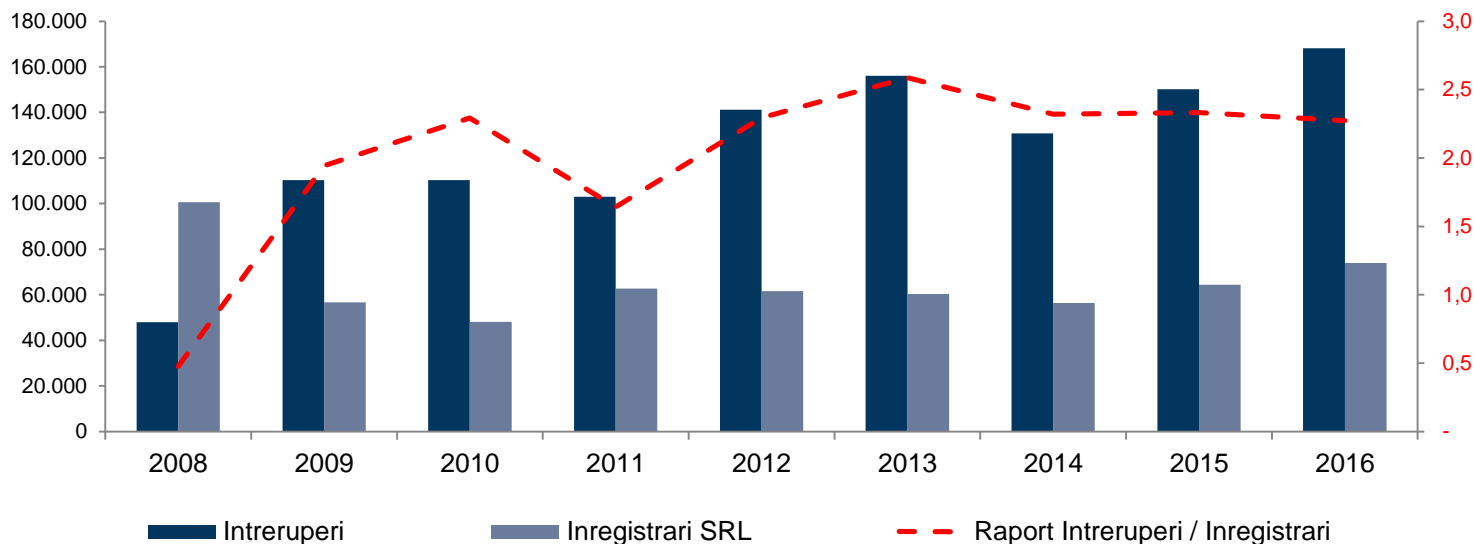
Anul inregistrarii	Funciune in 2016	Non-Funciune in 2016	Funciune % in 2016	Non-Funciune % in 2016	Total
2005	37.328	53.289	41%	59%	90.617
2006	40.020	51.032	44%	56%	91.052
2007	48.624	51.396	49%	51%	100.020
2008	51.069	49.592	51%	49%	100.661
2009	33.422	23.276	59%	41%	56.698
2010	34.714	13.388	72%	28%	48.102
Total	245.177	241.973	50%	50%	487.150

D. Mediul de afaceri: PROVOCAREA a 2-a (ii)

D. Mediul de afaceri: PROVOCAREA a 2-a (iii)

Mediul privat - incotro? Regenerare - **Distructiva**

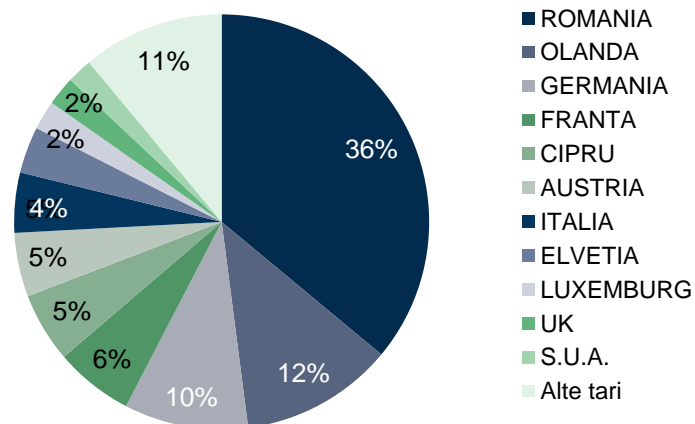
Intreruperi	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Suspendari	12.019	29.456	24.398	21.221	21.086	24.078	15.788	17.698	15.600
Dizolvati	3.762	18.766	7.508	4.001	22.500	23.208	18.336	27.967	29.500
Radieri	17.676	43.615	58.726	56.245	71.746	80.786	76.483	94.374	115.000
Insolvente	14.483	18.421	19.650	21.499	25.842	27.924	20.170	10.170	8.053
Total Intreruperi	47.940	110.258	110.282	102.966	141.174	155.996	130.823	150.209	168.153
Inregistrari	144.239	116.022	119.048	130.162	125.603	124.816	101.627	113.167	106.000
din care SRL	100.661	56.698	48.102	62.735	61.542	60.292	56.381	64.417	74.000
Raport OUT : IN	0,5	1,9	2,3	1,6	2,3	2,6	2,3	2,3	2,3

D. Mediul de afaceri: PROVOCAREA a 3-a

Redistribuire ineficienta in contextul polarizarii

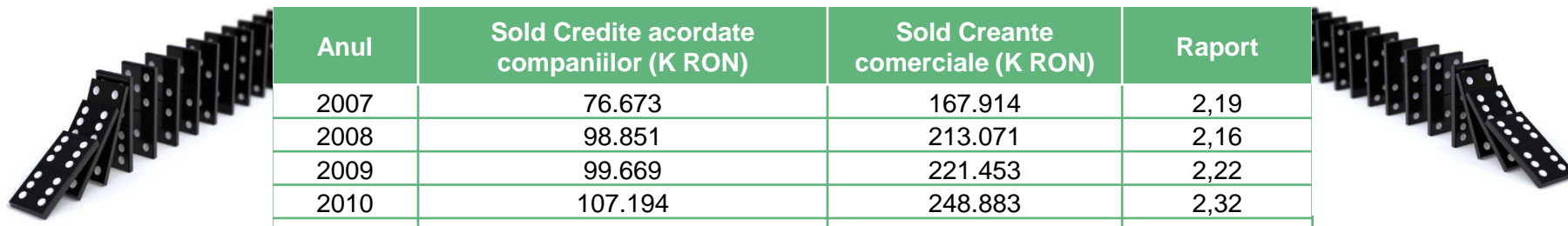
Categorie Cifra Afaceri (CA) Rezultate la 2015	Numar	Nr. %	CA (MLD RON)	CA %	CA 2015 - 2008	Rezultat Net	DSO (nr. zile)	Active Fixe %	Grad Indatorare
0. Fara activitate	139.094	24%	-	0%	0%				
1. 0-100 K EUR	332.097	56%	37	3%	-11%	-1%	231	38%	97%
2. 100K -500 K EUR	77.480	13%	77	7%	11%	5%	125	40%	75%
3. 500K-1.000 K EUR	16.776	3%	53	5%	-11%	5%	108	48%	65%
4. 1-5 MIL EUR	18.310	3%	138	12%	-12%	4%	97	53%	64%
5. 5-10 MIL EUR	3.048	1%	94	8%	6%	3%	95	52%	64%
6. 10-50 MIL EUR	2.567	0%	240	21%	63%	3%	91	55%	59%
7. 50-100 MIL EUR	288	0%	96	8%	13%	2%	98	53%	52%
8. Peste 100 MIL EUR	260	0%	428	37%	49%	3%	60	64%	40%
Total	589.920		1.163	100%	24%	3%	114	55%	62%

An	Cifra Afaceri (MLD RON) pt. top 1.000 de companii	Pondere cifra afaceri in total Romania
2008	323	35%
2009	295	34%
2010	355	39%
2011	438	44%
2012	478	45%
2013	501	48%
2014	532	48%
2015	567	49%

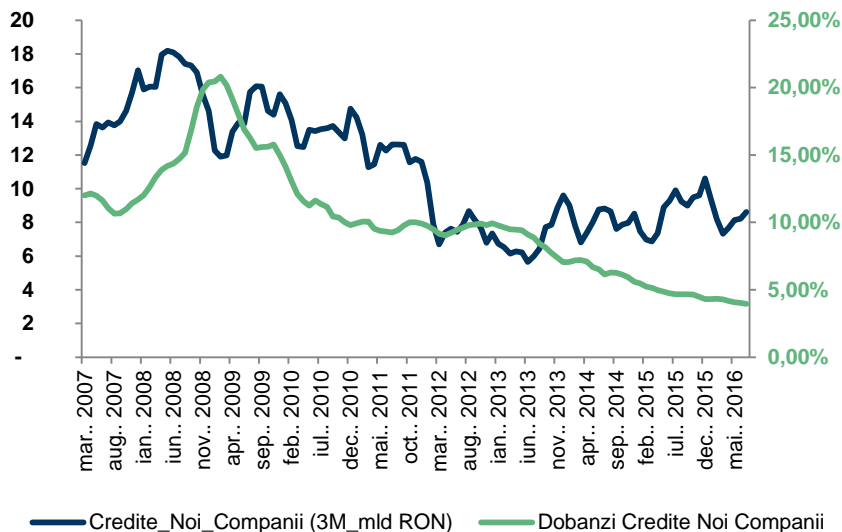
D. Mediul de afaceri: PROVOCAREA a 4-a (i)

Contagiunea intre companii - **atentie la efectul de domino!**

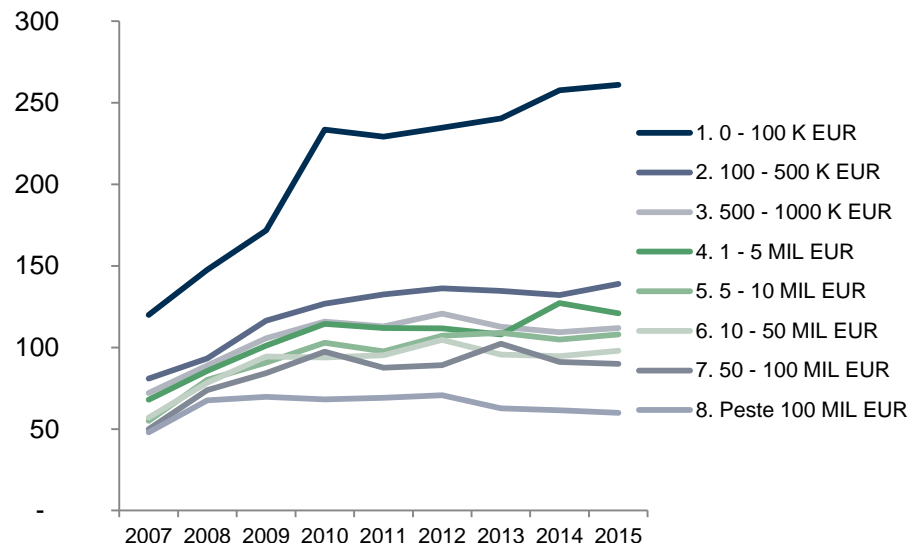

Anul	Sold Credite acordate companiilor (K RON)	Sold Creante comerciale (K RON)	Raport
2007	76.673	167.914	2,19
2008	98.851	213.071	2,16
2009	99.669	221.453	2,22
2010	107.194	248.883	2,32
2011	118.781	268.783	2,26
2012	121.376	296.315	2,44
2013	115.218	293.871	2,55
2014	109.047	321.480	2,95
2015	104.832	337.554	3,04

Credite Noi Companii - Sectorul Bancar

Credit Comercial Sectorul Privat - DSO (nr. zile)

D. Mediul de afaceri: PROVOCAREA a 4-a (ii)

Contagiunea intre companii - **atentie la efectul de domino!**

Datorii Termen Scurt	2008	2015
Banci	20%	14%
Furnizori	49%	55%
Afiliate	10%	12%
Fiscale	21%	18%
Pondere Total Datorii	58%	73%
Datorii Termen Lung	2008	2015
Banci	30%	40%
Furnizori	2%	7%
Afiliate	11%	36%
Fiscale	57%	18%
Pondere Total Datorii	42%	27%
TOTAL DATORII	2008	2015
Banci	24%	21%
Furnizori	29%	42%
Afiliate	11%	19%
Fiscale	36%	18%

Sectorul de activitate	Rata Curenta 2008	Rata Curenta 2015
Tranzactii imobiliare	1,01	0,53
Posta si telecomunicatii	1,00	0,62
Hoteluri si restaurante	0,97	0,69
Industria de masini si echipamente	1,04	0,78
Industria alimentara si a bauturilor	0,96	0,79
Fabricarea substantelor si produselor chimice	0,80	0,82
Productia si furnizarea de energie electrica si termica, apa si gaze	1,13	0,83
Agricultura	1,07	0,84
Activitati recreative, culturale si sportive	0,90	0,84
Intermedieri financiare	1,08	0,85
Comert cu amanuntul	0,95	0,87
Constructii	1,20	0,87
Sanatate si asistenta sociala	1,13	0,90
Industria metalurgica	1,22	0,93
Alte activitati de servicii personale	1,31	0,96
Comert cu ridicata si distributie	1,20	0,98
Fabricarea produselor textile, a articolelor de imbracaminte si incaltaminte	1,20	1,05
IT	1,34	1,07
Fabricarea lemnului si a produselor din lemn	0,97	1,07
Transporturi	1,13	1,14
Alte activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor	1,60	1,18
Industria extractiva	1,15	1,25
Asanarea si indepartarea gunoaielor; salubritate si activitati similare	1,08	1,29
Total Economie	1,11	0,91

D. Mediul de afaceri: PROVOCAREA a 5-a (i)

Disponibilitatea si competenta resurselor umane:

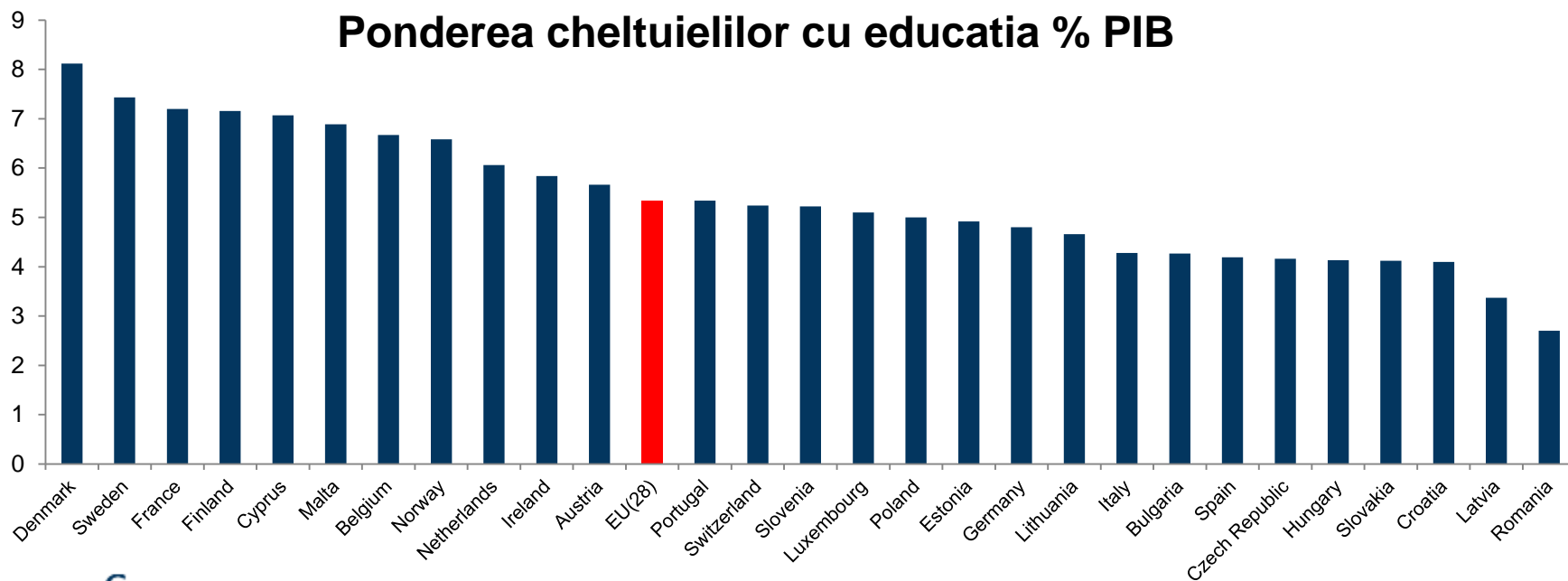
care este costul real?

Structura populatiei pe categorie de varsta					
INDICATOR	1990		2011		2011 vs. 1990
Grupa de varsta	Mii pers.	%	Mii pers.	%	
0 - 9	3,503	15.1%	2,099	10.43%	-40%
10 - 19	3,845	16.6%	2,199	10.93%	-43%
20 - 29	3,368	14.5%	2,669	13.27%	-21%
30 - 39	3,428	14.8%	3,062	15.22%	-11%
40 - 49	2,634	11.4%	2,820	14.02%	7%
50 - 60	2,794	12.0%	3,050	15.16%	9%
60 - 70	2,201	9.5%	2,036	10.12%	-7%
peste 70	1,432	6.2%	2,186	10.86%	53%
TOTAL	23,207	100.0%	20,121	100.0%	-7%

D. Mediul de afaceri: PROVOCAREA a 5-a (ii)

Disponibilitatea si competenta resurselor umane - **care este costul real?**

- Dupa Bulgaria, Romania inregistreaza cea mai scazuta pondere a populatiei care este inrolata in ciclul primar si secundar al educatiei din totalul populatiei (19%), fata de media UE (24%);
- Romania inregistreaza cea mai scazuta pondere a studentilor (facultate + master) in totalul populatiei (2,6%), dar cei mai multi absolventi de doctorate;
- Romania inregistreaza cel mai ridicat raport al elevilor la numarul de profesori (16), fata de medie UE (12).

D. Mediul de afaceri: Recomandari!

Reducerea impozitarii	vs.	subventii fiscale, conditionate de reinvestirea profiturilor in clase de active mai extinse
Facilitati generalizate	vs.	promovarea unor sectoare strategice pentru a sustine un model de crestere bazat pe productie interna si exporturi (agricultura, industria prelucratoare, industria chimica, IT)
Buget consolidat pe terme scurt (social)	vs.	termen lung (investitii publice in infrastructura, educatie si sanatate)
Politici fiscale prociclice	vs.	anticiclice
▶ de ce sa faci deficit, daca nu realizezi investitii ?		
Reforme sociale	vs.	reforme structurale pentru: <ul style="list-style-type: none">• reducerea birocratiei si coruptiei;• cresterea gradului de colectare a veniturilor fiscale;• reducerea economiei subterane.
Frecventa schimbarilor dese	vs.	mai multa transparenta pentru o predictibilitate in justitie si in mediul de afaceri

Va multumim!